పాపానికి జీతం...

శ్రీ జి. భాను

'యహేయ్...' అని పంచలోనుండి గంభీరంగా పిల్చిన గొంతుకు సమాధానంగా 'హోయ్... ఇదో...వస్తున్నా' ఇంటిలోపలనుండి కమ్మనిగొంతు వినిపించింది.

కొద్దికాలం గడచింది. గంభీరంగా పిల్చిన ఇంటాయన తన పనిచేసుకోడం మొదలుపెట్టాడు తాను ఇల్లాలిని పిల్చిన సంగతి మర్చిపోయినట్లు.

ఇంట్లోనుండి పలికిన స్త్రీ వచ్చి మండిగం మీద కాలుపెట్టి భర్తవైపు తొంగిచూసింది. ద్వార బంధానికి ఆనించిన ఆమెచేతివ్రేళ్ళ గాజులు గలగల మని కలగానం చేశాయి. ఆ మానవుడు వినిపించుకో లేదు తన పనిలో మునిగిపోయి.

అతను చేస్తున్నపని ముగింపుకు వచ్చేముందు కలిగే మౌనగాంభీర్యం అది అని ఆ ఇల్లాలికి అనుభవ పూర్వకమైన సంగతి.

పొగరపోసిన దిమ్మలపైన పట్టెళ్ళపెట్టి యాతారెతో ఉంగటాలు కుడుతున్న మొగుడు అరుంధతి అరచేతివెడల్పుకన్నులకు మాంచి పసందుగా అనిపించాడు అప్పుడు.

రోజూ చూసే దృశ్యమే అది: చినిగిపోయిన ఈతాకుచాపపైన, పనిరాయి, సానరాయి, నీళ్ల తొట్టి ముందుపెట్టుకొని, గుమ్మట పట్టుకొని, పదునుచేసినతోలు సాగగొడుతూ, ఊడగబండపైన, సానరాయిపైన కత్తులు నుతారంగా నూరుతూ చెప్పులు కుట్టడం – ప్రతినిత్యంచేసేపని అదే! కానీ అరుంధతికి యల్లమంద సుందరంగా అనిపించాడు ఆవాడు! వేళావిశేషమేమో!?

చెప్పులు పూర్తి అయ్యాయి. మరలా ఇంకొక జత చెప్పులకు అచ్చులు పోసుకొన్నాడు. రెప్ప వాల్చ కుండా భర్తను చూస్తున్న భార్యకు అర్థంకాలేదు.

'కుట్టిన సెప్పులు దొరగోరి కిచ్చిరాకుండా మల్లా యేందిది?' అనుకొన్నది లోలోపల.

'యెందుకో...పిలిసింది?' – తీయగా అన్నది.

తలెత్తి చూశాడు ఎల్లమంద. కన్నుల లోతు ల్లోకి చూశాడు. అరుంధతి కాటుకకన్నులలో వెన్నెల రేక తళుక్కున మెరవనే మెరపింది.

'పనుండి...' మూతిమీద నవ్వుతూ, వాలు చూపు చూస్తు అన్నాడు.

'నాతో పనేందిప్పుడు...' గునుస్తూ అన్నది.

'నీతోగాకుంటే...మరెవురితో...జెప్పు...' వాడి చూపులు చూస్తూ అన్నాడు.

'వూఁ...సరింగా జెప్పు......పనుంది నాకు...' ఎల్లమంద ముఖంలోకి చూస్తూ అన్నది.

'యామబ్బా తొందర... నువ్వట్టామంచో... నిమిశాల్లో జోడు కుట్టేత్తా...సర్లెగాని......ఈ కుట్టిన సెప్పులు...తీసకెళ్లి మన దొరగోరికి... నువ్విచ్చిరావాల...వే నెల్లేవాణ్ణేగాని పాలెం శివయ్యగోర్కి యెంతరేత్రయినా సెప్పులు కుట్టి తెత్తానని మాటిచ్చినా...నువ్వెల్లి యిచ్చిరావాల...సరేనా?'

క్షణం తటపటాయించి తలూపింది అరుంధతి.

'బువ్వలో కేంజేశావ్...మాపిటికి?'

'రొయ్యపొట్టు కారంజేసి......కోడిగుడ్లు దడ కేసినా...'

'సర్లే...తొరగ...బోయిరా...ఈ సెప్పొలయ్యే తలికి...' అన్నాడు కత్తితో అచ్చులుకోస్తూ.

దగ్గరకువచ్చి చెప్పులు తీసుకొని చూచి 'రంగెయ్య లేదే...సరింగా' అన్నది.

'ఊఁ...నిజవేఁ...నిన్జూసి...మరిసిపోయిన...' అన్నాడు కొంటెగాచూసి, కోరమీసాలపైన నవ్వుతూ. అన్నభేదీ, చిలుమురాళ్లు ఉంచిన రంగుపిడలోనుండి రంగుతీసి చెప్పులకు రుద్ది బ్రష్ చేశాడు.

చెప్పులు చీకటిముద్దల్లా మెరుస్తున్నవి.

'నేనొచ్చేదాకా...పిల్లలు జాగర్త...' చెప్పులు తీసుకొంటూ అన్నది.

'వూఁ...అట్టాగేలే...తొరగ రా...తెలిసిందా?' అన్నాడు రహస్యంగా. ఆ మాటలకు అరుంధతి హృదయాకాశంలో ఎన్నోకోర్కెల విహంగాలు రెక్కలు విప్పుకొన్నాయి. చిరునవ్వు ఎర్రనిపెదాలలోనుండి దూసుకొనివచ్చింది.

చెప్పులు చేతబట్టుకొని, భర్తను కన్నురాల చూసి బయలుదేరింది అరుంధతి. నాలుగు కొంపలు దాటి దారిమలుపు తిరగగానే పిల్లవాణి భుజంమీద వేసుకొని కూతురు ఎదురైంది.

'లమ్మోమ్మయి...నేనొత్తానే...' ఏడుపు ప్రారంభించింది.

ఈ మాటలకు భుజంమీద పిల్లవాడు లేచి తల్లినిచూసి, చేతులుచాచి ఏడుపు సాగించాడు. అరుంధతి పిల్లాడి బుగ్గలు పుణికి, కూతురుజుట్టు నిమిరింది

'మమ్మగదూ...దొరగోర్కి...ఈ సెప్పొలిచ్చి...తొరగావొత్తానే...సుబ్బయ్య కొట్లో...చెనగపొప్పు...జీడీలూ...తెత్తాగా...అబ్బాయికి...గూత్తి బువ్వేసి, వుట్టిమీన పిడతలోవున్న నెయ్యేసి, తినిపిచ్చి చిచ్చికొట్టు...మీ బాబు...పనిమీదున్నాడే ... అమ్మా......అల్లరిసేయమాక...పో' అని చెప్పులు నెత్తిమీదపెట్టుకొని ముందుకు సాగింది.

పిల్ల సంతోషంతో, సంబరంగా ఇంటిదారి పట్టింది. 'కప్పొచ్చె...కన్నుగొట్టె...నిదరబో......బూచోడా......కప్పొచ్చె కన్నుగొట్టె......నిదరబో బూచోడా' అని పాడుతూ చంకలోని పిల్లోణ్ణి నవ్విస్తూ ఇంటికి వెళ్ళింది.

తుమ్మలతోపులో నెమ్మదిగా క్రిందికి జారుతున్న సూర్యునిముఖం తీయనిఊహల మననంతో కాబోలు అరుణ వర్ణాంకితమైపోయింది. అతగాడు పశ్చిమదిగ్భాగంలో రేగిన పుండులా కనిపిస్తున్నాడు. పతనానికి పూర్వస్థితి మహోన్నతంగాను వుండవచ్చు, భయంకరంగాను వుండవచ్చుఅనే సత్యాన్ని రుజువు చేస్తున్నాడు కర్మసాక్షి.

చిల్లకంపలోవున్న డొంకదాటి, సీమతుమ్మ పీకలుదాటి, పంటకాలువవెంట ఊళ్లోకి బయలుదేరిన అరుంధతి గుండెలో దిగులు కలుక్కుమంది.

మౌనంగా తన ప్రవాహపు పెదవులతో గట్టులను ఒరసుకొని నర్మసంభాషణ కావిస్తున్నట్లు సాగుతున్న పంటకాలువ తనతో ఏదో రహస్యం చెబుతున్న ట్లనిపించింది.

ఎన్నోపార్లు ఆ పంటకాలువవెంట ఊళ్లోకి వెళ్లలేదూ? ఎందుకో ఈవాడు అరుంధతికి ఏనాటి సంగతులో జ్ఞప్తికి వచ్చాయి. ముఖ్యంగా తొలిరోజుల మధురస్మృతి ఒక్కటి లీలగా మనసులో మెదిలింది.

'భర్తతో అరుంధతి తల్లిగారింట'నుండి క్రొత్తకాపురానికి ఈ కాలువ వెంబడే ఊళ్లోనుండి వస్తున్నది. భర్త కన్నుల్లోకి మూగగా చూడ్డం తప్పితే, అంతబాగా మాట్లాడడానికి పరమసిగ్గుగా వుండేది అప్పుడు. దానికితోడు ఆ రోజు దొరసాని, దొరగారు ఏమో మాటలు అన్నారు. దొరగారు మరీని. 'ఒరే! నీ పెళ్లాం మాఇదిగా వుందిరా' అన్నాడు భర్తతో. ఆ మాటతో ఎల్లనుంద సిగ్గుపడిపోయి అరుంధతిని చూశాడు. ఆమె ముఖం మరీ క్రిందికి వాల్చేసుకొన్నది. తర్వాత మాట్లాడకుండా

కాలువవెంట వస్తుంటే అన్నాడు అప్పుడు భర్త: 'ఇదిగో! నీకంటే కాలవ వయం. గుసగుసమని కబురులు ఎట్టా సెబుతావుందోసూడు! నీకు సేతగాకపోతే నేసెబుతా ఇను' అని చెవిదగ్గర నోరు పెట్టినట్లుపెట్టి బుగ్గమీద గట్టిగా ముద్దెట్టుకొన్నాడు. ఒళ్లంతా జలదరించిపోయింది అప్పుడు...

ఆనాటి సంఘటనను తలుచుకొంటూ అరుంధతి నడుస్తున్నది.

బాగా కురిసిన వర్షానికి పుంజుకొని అదో మోస్తరు ఎరుపురంగులో దుండిగచెట్లు మెరిసిపోతున్నవి. చిన్నఈతచెట్లపై ప్రాకిన పాలతీగపైన ఎన్నోపూలు పుష్పవతులయ్యాయి. గచ్చాకుపొదలు పిచ్చిగా అల్లుకొన్నాయి. తెల్లజిల్లేడుచెట్లపైన సన్నముక్కుల తేనెపిట్టలు కూనరాగాలు తీస్తున్నవి.

మనసు సరిగా లేనప్పుడు చెలరేగే రకరకాల ఊహల్లా పుడమి తల్లి గుండెలోనుండి నానావిధాలైన మొక్కలు తలనూపాయి.

జ్ఞాపకాలు తొలుస్తుండగా అరుంధతి ఈ ప్రకృతిని చూస్తూ చూడనట్లుగా తన్నుతాను మర్చిపోయి ఊళ్లోకి వచ్చింది. వంతెన దాటింది. అవిసెచెట్టుక్రిందవున్న బడ్డీకొట్టుదాటి, రచ్చబండ దాటబోతున్నది.

రచ్చబండపైన మోతుబరిరైతులు, ఊరి పెద్దమనుష్యులు, కుర్రకారు సాధారణంగా సమావేశమౌతారు. ఆ రోజు అంతసందడిగాలేదు. నలుగురైదుగురు కూర్చొని ధూమపానంచేస్తూ లోకాభిరామాయణమో, గ్రామాయణమో ముచ్చటిస్తున్నారు.

తలపై పాదరక్షలు పెట్టుకొని, నాజూకుగా, హొందగా నడుస్తున్న అరుంధతి వాళ్ల కనులలో పడింది.

'ఎవర్రా అది మా పర్దాగా నడుస్తుందీ!?' ఒకడు అన్నాడు.

'నిజమే... మహాఒయ్యారంగా నడుస్తుందోయ్ బొమ్మ... ఏం... వ్రతంచేస్తే ఫల ముంటుందంటావా మార్కండేయులూ?' ఇంకొకడు వంతపాడాడు.

'ఒరే కుర్రకుంకల్లారా! నోరుమూసుకొంటే మంచిది. అదేం మాణిక్యంకాదు ఇష్టమొచ్చినట్లు వాగడానికి? ఈమె మొగుడికి ఈ సంగతి తెలిసిందో మక్కెలు యిరగొట్టడం ఖాయం...కాబట్టి నాయనలారా ప్రమాదం...పైపెచ్చు ఈ యమ్మ మంచిది... ఎప్పుడోగాని ఇటురాదు...మీ సంగతి చూచుకోండి... కాదంటారా బస్తీకిపోండి' అని లోకం తెలిసిన మనిషి చీవాట్లు పెట్టేటప్పటికి క్షణంసేపటో్ల అక్కడ నిశ్శబ్దం తాండవించింది.

అరుంధతి రోడ్డు మలుపుతిరిగి, చుట్టూ ఎత్తైనగోడలున్నమేడముందు గేటుతీసుకొని లోపలకు అడుగుపెట్టింది. అక్కడ ఎడంవైపు గొడ్లసావిళ్లు ఉన్నవి. వాటికి దాపుగా వేపచెట్టు ఉన్నది. కుడివైపున పెద్దగడ్డివాములున్నవి. వాటికి ఉత్తరాన, మేడకుముందు ధాన్యపుపురి వున్నది. వీటి మధ్యగుండాకాని, ప్రక్కలవెంటకాని వెళ్లినా మేడ ఎదురుకు వెళ్లవచ్చు.

అరుంధతి మేడదగ్గరకు వెళ్లి మెట్లెక్కి 'అమ్మగోరూ!' అని పిలిచింది. ఎక్కడనుంచీ అలికిడి, అజా లేదు.

చారవగా దగ్గరకువేసిన పెద్దతలుపు నెట్టుకొని, లోపలికి వెళ్లేటప్పటికి లోపలనుండి మనిషి వస్తున్న సద్దు విన్పించింది. అలానే ఆగిపోయింది అరుంధతి. వచ్చిన వ్యక్తి అరుంధతి నెత్తిపై పెట్టుకొని తెచ్చిన చెప్పులు ధరించబోయే దొర భుజంగరావు. అమ్మగారనుకొన్నస్థానే దొరగారు ప్రత్యక్షంకాగానే క్షణంసేపు అరుంధతి స్థాణువయ్యింది.

ఎప్పుడో మనసులో అనుకొని, అనుకొని, అనుకొన్న యువతి, అనుకోనివిధంగా, చల్లనిసాయంకాలం, ఒంటరిగా కన్నులముందు, ఎవరూ లేనప్పుడు

కవ్వించగానే కల నిజమై ఎట్టయెదుట నిల్చినట్లనిపించింది భుజంగరావుకు. గుండె గుహలో రుచి మరగిన వాంఛల మృగాలు కళ్ళు నులుముకొని భయానకంగా గర్జించిన వైఖరి ఆతని ముఖంలో ప్రస్ఫుటమయింది.

నెత్తిమీద పాదరక్షలతో పుత్తడిబొమ్మలా నుంచున్న అరుంధతి మొదట భద్రకాళిలా, తర్వాత రతీదేవిలా, ఆ తర్వాత అరుంధతిలా అనిపించింది భుజంగానికి.

ఈ సంరంభంలో చేతిలోవున్న తెల్లనిమాత్రలున్నసీసా, అతని గుండెలాగే జారిపోయి క్రిందపడి పగిలిపోయింది. మాత్రలన్నీ చిందరవందరయ్యాయి.

'అరే'అని క్రిందకి వంగాడు భుజంగరావు 'అయ్యో!' అంది అరుంధతి చెప్పులు చేతబట్టుకొని.

'ఈనాటికి గుండె పగిలిపోయింది...' అన్నాడు భుజంగరావు.

'దొరగోరూ! ఏందంటున్నారు?'

'అబ్బే! ఏంలేదులేవే...సీసా పగిలిపోయింది అని అనబోయి...ఇట్లా...' సర్దుకొన్నాడు మాటను.

'ఆ మాత్రలెందుకుండి మరి...'

'పంచదారకు బదులుగా...ఏసుకుంటారులే... ఇంతకీ అదురాకండా నువ్వొచ్చావేం...ఏంటే సంగతి' కన్నుల్లోకి చూస్తూ కన్ను గీటాడు భుజంగరావు.

ఒళ్ళు కంపించింది అరుంధతికి 'పనుండి... రాలేదు దొరగోరు...ఇయిగోండి సెప్పులు...నే నొత్తానండి...పొద్దోయింది......' చెప్పులు గోడవారను ఉంచింది.

'పొద్దువుగానిలే ఆగవే...కొంచెంసేపు......మీ దొరసానిలేదు...మీ దొరసానుంటే అప్పుడే పొయ్యేదానివా? ఏందబ్బా...తొందర...మరీ...మరీ...' ఆరిపోయిన గొంతులోనుండి మాటలు పెగల్లేదు.

అరుంధతి కాళ్ళక్రింద భూమి ఆ మాటలతో జారిపోయినట్లనిపించింది. ఒళ్ళంతా చెమట మయమయ్యింది.

'ఇంటికాడ పిల్లోళ్ళు దొరగోరు...మావోడు తొరగా...వచ్చెయ్యమన్నాడు......నే నొత్తా...' వణుకుతూ మాటలు వెలువడుతున్నాయి.

'అట్టాగేనే...పండక్కి పెట్టినకోక బావుందా? అహ్...మీ దొరసానికి నువ్వీసంగతి చెప్పలేదంటగా... అందుకడుగుతున్నా ... నచ్చకపోతే ... చెప్పు రేపే కొంటా...మంచిది...ఏమంటావ్?' చిన్నగా నవ్వాడు. ఆ నవ్వులో సహజత్వం కనబడలేదు.

'యెందుకులెండి ... ఆ కోక... బాగుంద్దండి' పైటతో ముఖం తుడుచుకొన్నది.

'అహ్...' తేరి పారజూచాడు అరుంధతిని. భుజంగరావు మనస్సులో కాంక్షల భుజంగం బుస్సుమన్నతీరు అతని కన్నుల్లో దాగలేకపోయింది.

'యింగ... నే...బోతాను...దొరగోరు' వెనక్కు మళ్ళింది.

'ఊఁ...వుండవన్నమాట కూసేపుకూడ...సరే గాని...పోయేటప్పుడూ...ఏపచెట్టుదగ్గర వసారాలో వున్న సుక్కగేదెకు...వాములో గడ్డేసి...పో' అని నిట్టూర్చాడు భుజంగరావు.

ఒక్క అంగలో ద్వారబంధందాటి ముక్కోటి దేవతలను ప్రార్థించింది అరుంధతి.

మెరుపులాగా తొంగిచూపి ఏదోపని సాధ్యమైనంత తొందరగా ముగించి, ధాన్యపు కొట్టుమీదుగా గడ్డివాము దగ్గరకు బయలుదేరాడు భుజంగరావు. తలలో ఉల్లోలంగా ఆలోచనా కెరటాలు విషనాగుల్లా సుళ్ళు తిరుగుతుంటే ఆ కెరటాల మధ్యలో అనుకొన్న అంగనరూపం సముద్ర మథనంలో సాక్షాత్కరించిన లక్ష్మీరూపంలా అనిపించింది. ఏవో మధురోహలు గుండెలో పదునై కన్నులలోనుంచి వెలికివస్తున్నవి. నీతి, నిజాయితీ, ధర్మం, న్యాయం, దారుణం, దానవత్వం – ఈ భావాలన్నీ ప్రచండమైన వాయువు

తాకిడికి తేలిపోయి, పారిపోయే మేఘాల్లా మనసులో నుండి క్రమంగా పలాయనమైనాయి. అతని కళ్ళు చూస్తున్నాయి. మనసు కళ్ళు మూసుకుపోయాయి.

గబగబా గడ్డివాములోనుండి రెండువాట్లులాగి తీసుకొనివచ్చి వసారాలో కవర్లాడుతున్న గేదెముందు వేసి, దూగర దులుపుకొని వెనుతిరిగేటప్పటికి ఎదురైన భుజంగరావును చూసి, పాము పడగక్రింద చేరిన కప్పలా భయవిహ్వల అయ్యింది అరుంధతి. దారికి అడ్డంగా వెకిలిగా నవ్వుతూ నిలబడ్డ భుజంగం ఆమె ప్రాణానికి యమునిలా అనిపించాడు.

'దొరగోరు...ఏందిది' మానం, మర్యాద కరడు కట్టి గొంతులో ధ్వనించింది.

'అరుంధా! ... నిజంగా ... తెలియదంటే?... పదేళ్లనుంచి......ఇందుకోసం......కాసుకున్నానే...... నువ్వొప్పుకో...యీ మేడకి రాణినిచేస్తా కావాలంటే... నువ్వు కోరుకున్నది...ఇప్పుడు గావలంటే ఇప్పుడే... ఇస్తాను...రా...ఒక్కసారికి...రా...' కనులు తిరుగుతుండగా దగ్గరకు వచ్చాడు.

'దొరగోరు...ఎవురితో పరాసికాలాడుతున్నావో తెలుసునా? నువ్వేమవుతావో గెపితికి దెచ్చుకో...'కోడె నాగులా బుసలుకొట్టింది.

'ఊ...ఊం...ఏందే...నీ మొరాయింపు...ఈడ కొచ్చి...యేడకిబోదామనుకొంటన్నావ్?...అదురుష్టం కొద్దీ...ఇంటో ఎవరూలేరు...ఇదీ నీకూ మంచిదేనే... మరియాదగా రా...' పైటకొంగు పడేసి పట్టుకొన్నాడు. దిమ్మెరపోయింది అరుంధతి. పిచ్చిబలంతో పట్టుకొన్న పైటకొంగును గట్టిగా గుంజాకొన్నది. భుజంగం పట్టుజారిపోయి ముందుకు తూలిపడ్డాడు. అరుంధతి వసారాలోనుండి బయటకు వచ్చింది.

'సీ...యదవసచ్చినోడా! కొంగు పట్టుకుంటావ్రటా...నిన్నా...నిన్ను...వూనేయిస్తా ... రేపీపాటికి నీ శవం తీసుద్దిసూడు...యల్లమంద పెళ్లాన్ను కొన్నావో లేదో...నా మొగుడు నీ గుండెలో నిదర బోతాడు...నీ సెర్మం...ఒలుత్తాడు...దొరవనుకొంటే దెయ్యానివయ్యావు...' నాలుగడుగులు ముందుకు వేసింది రోషంగా.

క్రింద పడిన భుజంగం మనసు రంగుల రాట్నంలా గిర్రున తిరిగింది. యల్లమంద గండ్రగొడ్డలితో తనపైకి లఘించాడు! ఇంకేముంది! తన తల గరుక్కున తెగిపోయింది! రక్తం? రక్తం! అంతా రక్తం!!

'ఏదీ అరుంధతి? వెళ్తుందా? వెళ్తే!? అమ్మో! ఇది వెళ్లకూడదు. వెళ్లినట్లయితే కొంప మునుగుతుంది? తాను బ్రతకడం కల్ల? నలుగురిలో నగుబాటు! మరి?? ఊం...ఇక...అంతే మరి!... అంతకన్నా దారిలేదు...ప్రాణం అన్నిటికన్నా తీపి!... ఎదుటి వెయ్యిప్రాణాలకన్నా తన ప్రాణం రక్షించుకోడం అవసరం...కాబట్టి...' భుజంగం మనస్సు అనుకొన్నది.

భుజంగం కళ్లకి కనబడింది గాటిలోవున్న గసిక. గబుక్కున తీసుకొని పరుగుతీసినట్లు వడిచాడు. అరుంధతి మానసంరక్షణార్థం ముందు పరుగెత్తుతున్నది అరుంధతి బయటకుపోతే ప్రాణం పోతుందనే భయంవల్ల భుజంగరావు అరుంధతిని వెన్నంటాడు భయంతో, ఒకవిధమైన అశక్తతతో. వెనక పరుగెత్తివస్తున్న పాదాల చప్పుడు విని అరుంధతి మెడ కొంచెం త్రిప్పిందో లేదో భుజంగం చేతిలోని గసికదెబ్బ కణతలకు తగలవేగిరింది. దెబ్బతగిలిన చోట జివ్వుమన్నది. చర్మం చిట్లిపోయింది. ఎర్రని నెత్తురు స్ర్రున ఎగజిమ్మింది. కన్నులు బైర్లు కమ్మాయి. అరుంధతి నరాలు పట్టుతప్పాయి. ఆమె కూలిపోయింది. భుజంగం పాదాలవద్ద రాలిపోయింది. అతని కుడిపాదం ఆమె రక్తంతో తడిసిపోయింది.

ఆమె నోట్లోనుండి ఏవో అస్పష్టమైన మాటలు దొర్లాయి.

'అమ్మో!...నా దేముడు...నా పిల్లలు...... అం...' అరుంధతి కన్నులు మూసుకుపోయాయి.

పల్లెలో అరుంధతి పిల్లలు నిద్రలో కెవ్వు

మన్నారు. ఎప్పుడూ ఆలేసిది యెల్లమంద చెయ్యి కోసుకొన్నాడు గూటిలోని దీపంబుడ్డి కొండెక్కింది.

చీకటిపడింది భుజంగం మనస్సులో చీకటి విడింది.

'అయ్యో !......భగవంతుడా! ఏమనుకొంటే ఏమైంది?...ఇప్పుడెలా...?? ఏమిటి చేయడం...? ఈ ప్రమాదంనుంచి గట్టెక్కేదెలా? నేను తీసుకొన్న...గోతిలో...గోతిలో...అవునవును... గోతిలో... ఓహో...దేవుడికి వంద దండాలు......ఎంత...... మాంచి...ఆలోచన లిచ్చాడు......వంద కొబ్బరికాయలన్నా......' భుజంగం పిచ్చిగా నవ్వుకొన్నాడు. కనురెప్పలు ఎగరేశాడు. పంచ ఎగగట్టుకొన్నాడు. పలుగు, పార తీసుకొన్నాడు. చకచకా కొద్దిసేపట్లో ఆరు అడుగుల పొడవు, మూడడుగు వెడల్పుగల గోతిని త్రవ్వాడు వేపచెట్టు క్రింద. పడిపోయిన అరుంధతి దేహాన్ని తీసుకొనివచ్చి, ఆ గోతిలో నెట్టి మట్టిలో కప్పి, చదనుచేశాడు. అనుమానం ఎవరికీ కలుగకుండా పంచ పంచేగా ఎండుగడ్డి వెదజల్లాడు. తన పాపం పాతిపెట్టుకొన్న భుజంగం ఒకవిధమైన వెర్రి తృప్తితో నిట్టూర్చాడు.

చీకటి ముదిరింది. చుక్కల వెలుతురు ముదిరింది. రివ్వుమని దూబరలు ఆ చీకటిలో ఎగురుతున్నవి. ఎక్కడో ఉత్తితపిట్ట శివం ఎత్తినట్లు అరుపు. దూరాన నీళ్లుపెట్టిన మాగాణిలోనుండి కప్పల అరుపులు. ఏవో పక్షుల కలవరింపులు. చీకటి గుండె స్పందనలా కీచురాళ్ల శబ్దం.

మత్తుగా, మగతగా అరకన్నులు మూస్తున్న భుజంగరావుకు 'దొరగోరూ!...ఓదొరగోరు...' అని పిల్చిన ఎల్లమంద గొంతు వినగానే మత్తు, మగతా విచ్చిపోయి గుండె చచ్చినంత పనయ్యింది. ఒక్క ఉదుటున లేచికూర్చొని, పడకగది తలుపు తెరచి, మధ్యగది బయట తలుపుతెరచాడు. ఎదురుగా ఎల్లమంద కన్పించాడు. అతని రాకలోని ఆంతర్యం అర్థమై గుండె చిక్కబట్టుకొన్నాడు.

'ఏం రా...ఏంది...ఈ రేత్రేళ వొచ్చేవేం... డబ్బు గావలిసొస్తే...నీ పెళ్లాంతో చెప్పి... పంపక పోయావా?...సారాకి డబ్బులు లేవా? ఎంతగావాలేంది...' విసుగు ప్రదర్శించకుండా మెత్తగా మాట్లాడుతున్నాడు.

'నాకేమొద్దు దొరా...మాయింటిది...ఇంగా... కొంపకు రాలేద్దొరా...అందుకని సూస్సిసి విూకాడకొచ్చినా...యేమైందో దొరా...' యల్లమంద గొంతులో వణుకు, బాధ కనబడుతున్నాయి.

'ఏందిరా మన్వనేది? నీ పెండ్లాం రాలేదంటావా? నీ మొకం...నాకు చెప్పాలిచ్చి...యెంటనే వొచ్చిందిగదరా...దానిదుంపదెగా...యెంత ఆలస్యమైనా...ఇంత ఆలిస్యంగా...ఈపాటికి...యెల్లొంటది లేరా...పో'.

'ఏందో దొరా...నా కెట్టాగోవుంది' దిగులుగా అన్నాడు.

'వోరే...యెల్లమందా!...నువ్వొఠ్ఠి పిచ్చోడివిరా...నీ పెళ్లాం...సర్దాగా...సినామ్కెళ్లిందేమో లేరా' వెకిలిగా నవ్వుతూ అన్నాడు.

'దొరా...' కంచులా మ్రోగిన కంఠనాదం విని చుంచులా అదిరిపడ్డాడు భుజంగరావు అతని ప్రాణాలు తాపులు తప్పాయి.

'ఏందిరా నీ గీరుమాణం!...దొంగరెడ్డిగోడు... నీ పెళ్లాం...రోడ్డమ్మట గుసగుసలాడతాపోతుంటే... నేనురా...సూసింది...యిప్పుడు...జెప్ప...ఏందో...' పెదాలపై అదోరకంగా నవ్వాడు.

'దొరా...అట్టాసగాకు దొరా...అదటువంటిది గాదొరా...అగ్గి......అగ్గిలాంటిది దొరా అది...' పిడికిళ్లు బిగించాడు.

'వొరే...యెల్లమందా!...నే నెమన్నాన్రా... నే చూసింది చెప్పానుగాని...కతగాదురా...నీ పెళ్లాం సంగతి నాకు తెలియదురా పిచ్చోడా... రాకపోద్దంటావా?...ఇంటికిబోరా నువ్వ......ఇదుగో చిత్తగ తాగి......పోరా...' వెకిలిగా నవ్వుతూ భుజంగం ఎల్లమంద చేతిలో పెట్టాడు.

అయిష్టంగా తీసుకొన్నాడు ఎల్లమంద. అతని మనసులోని కసి, రోషం, పౌరుషం కళ్లను కుంచింపచేశాయి. పళ్లు కొరికాడు. చీకటిలో అతని కళ్లు పగబట్టిన కోడెత్రాచుకన్నుల్లా ఉన్నాయి. భుజంగం అప్రయత్నంగా ఒక్కఅడుగు వెనక్కువేశాడు.

'వొత్తా...దొరా...దండాలు...దొరా..'అంటూ కదిలాడు ఎల్లమంద బిగబట్టిన ఊపిరి వదిలాడు భుజంగం.

కొద్దిరోజుల్లో అరుంధతి సంగతి ఊరంతా పొక్కిపోయింది. రకరకాల వ్యాఖ్యానాలతో వదంతులు ప్రచారమయ్యాయి. ఎల్లమంద పిచ్చివాడిలా తిరుగు వ్వాడని సానుభూతిగా అనుకొన్నారు అందరూ. బరువు తీర్చుకొన్నట్లు అనిపించింది భుజంగంరావుకు ఆమాట వినగానే.

క్రొత్త చెప్పులు తొడుక్కున్న భుజంగరావుకు కుడికాలు చెప్పు పట్టెడ కరవడంచేత మొదట రాసుకుపోయింది. తర్వాత ఎఱ్ఱగా పుండుపడింది పైన. ఇంకా రెండు, మూడు రోజులైనతర్వాత బరువుచేసింది. కాలు కదపడానికి వీలులేనంత పరిస్థితి ఏర్పడింది. భుజంగరావుకు తన కాలును చూచుకొన్నప్పుడు ఎందుకో అరుంధతి రక్తం అక్కడ అంటుకొని ఉన్నట్లు భ్రాంతిపొందేవాడు అందుకనే ఆకాలుమీదే చెప్పపుండు పడగా మరింతగా క్రుంగిపోయాడు. ఆ కాలును చూస్తున్నంతసేపూ తాను చేసిన దౌష్ట్యం, అమానుషకార్యం కన్నులముందు గజ్జకట్టి ఆడేవి. ఆరోజు, అరుంధతిని పాతిపెట్టిన తర్వాత ఎన్నో లెక్కలేనన్ని శాల్చీలతో స్నానంచేసి, ఆకాలు రుద్దిరుద్ది. గట్టిగాతోమి, సబ్బుతోకడిగి, మట్టితోపామి శుభ్రం చేసుకొన్నాడు. కానీ, ఆతర్వాత కాలును ఎప్పుడు చూచుకొన్నా ఏమిటో రక్తసిక్తమయినట్లు కనిపించేది. అటువంటి దక్షిణ పాదానికి ఇప్పుడు పాదరక్షచేత కల్గిన వ్రణం పులివిూద పుట్టలాగే అనిపించింది భుజంగరావుకు.

అప్పటినుండి దయ్యం పట్టుకొన్నవాడిలా క్రుంగి, కృశించిపోయాడు భుజంగం. ఎరుపురంగు దిక్కుల్ని, విరిసిన మందారాల్ని, ఎక్కడైనా ఎర్రని రంగునుచూస్తే— ఎర్ర రంగునుచూసి బెదిరే పశువులా తన పాదాన్ని చూసుకోడానికే బాధపడి పోయేవాడు లోలోపల

మొదట్లో ఆ పుండును తోలుకాల్చి, కొబ్బరి నూనెలో కలిపిన నల్లని మిశ్రమాన్ని రాయడం జరిగింది. సాధారణంగా ఆ వైద్యంలో అటువంటి పుండ్లు నయంకావడం కద్దు. భుజంగానికి పైమందు ఎందుకో ఏమాత్రం పట్టు ఇవ్వలేదు; సరిగదా మరింత విషమించింది.

అతని పరిస్థితి చూసిన అతని దగ్గరవాళ్లు, స్నేహితులు, బంధువులు ప్రక్కన ఉన్న పట్నానికి వెళ్లి డాక్టరు సలహా తీసుకోమని ఎంతగానో చెప్పి చూశారు. ఆ మాటలు భుజంగం చెవి కెక్కలేదు. భార్య ఏడుస్తూ చెప్పిచూసింది. ఇదిగో రేపు, ఎల్లుండి అని గడిపేశాడు చాలకాలం. చివరకు ఏమాత్రం నడువలేని పరిస్థితి ఏర్పడింది. కాలు మోకాలిదిప్ప వరకు బాగా వాచిపోయింది. ఆ ఎర్రనిపుండు భుజంగాన్ని వెక్కిరించినట్లనిపించింది. భుజంగం బాధగా కాలును చూచుకోబోతే ఆ ఎర్రనిపుండులోనుండి అరుంధతి అట్టహాసం చేస్తున్నట్లనిపించేది. అప్పుడు భుజంగం నిలువెల్లకంపించిపోయేవాడు. కళ్లు గట్టిగా మూసుకొనేవాడు వణికిపోయేవాడు. నిట్టూర్చేవాడు. కళ్లు తెరచిచూస్తే అంతా మామూలే తర్వాత!

ఇలా రెండు, మూడుసార్లు జరుగగా మానసికంగా, శారీరకంగా కుమిలి, క్రుంగిపోయాడు భుజంగం. ఆనాటి దృశ్యం మనస్సులో మెదిలితే ఎదురుగా అరుంధతి పైకి లఘించినట్లు అనిపించేది. సలుపు, పోటు పెడుతున్న కాలువైపు చూచుకోబోతే పుండులోనుండి అరుంధతి తొంగిచూసి భీతావహంగా నవ్వినట్లు అనిపించేది. తన జీవితాన్ని, ప్రశాంతను వేటాడే దుర్భరసంఘటననుండి విముక్తి పొందటం ఎలా అనే ఆందోళనలో సతమతమైపోయేవారు భుజంగం. పదేపదే ఈ విధంగా జరగడంమూలాన అతని మెదడు మొద్దుబారిపోయింది. ఈ పరిస్థితుల్లో ఒకవాడు స్పృహతప్పి పడిపోయాడు భార్య

కేకలు పెట్టింది. చుట్టుప్రక్కలవాళ్లు చేరారు డాక్టర్ దగ్గరకు తప్పితే గత్యంతరంలేదని వాళ్లే నిర్ణయించుకొని, భుజంగాన్ని పట్నం తీసుకుపోయారు.

భుజంగాన్ని పరీక్షించిన డాక్టర్లు పెదవి విరిచారు. అసలే డయబిటీస్ రోగి అయిన భుజంగం ఇంత కాలంగా ఆ పుండు గురించి నిర్లక్ష్యం చేయడంవల్ల ప్రమాదం ముంచుకొని వచ్చిందని నిర్ధారించారు. రోగి అర్థంకాని భయంతో, ఆందోళనతో బాధపడుతున్నట్లుకూడా చెప్పారు. ఈ విషమ పరిస్థితుల్లో ఆ పుండును ఆపరేషన్ చేస్తే అది సెప్సిస్ అవడం తప్పదు. ఏదో అని ఆపరేషన్ చేసినా మనే సంతృప్తి తప్ప ప్రయోజనం శూన్యం అని తమ అభిప్రాయాన్ని వెల్లడించారు

ప్రాధేయపడినవాళ్ల ప్రార్థననుబట్టి భుజంగానికి ఇన్సులిన్ ఇంజక్షనులు ఇచ్చారు. కన్నులు విప్పిచూసిన అతను భయంగా అందరి ముఖాలు చూశాడు. ఆ ప్రశ్నాముఖాల్లో ఏవిగా కనిపించిందో ఏమో మరలా ప్రయత్నపూర్వకంగా కన్నులు మూసుకొన్నాడు. అతని ఒళ్లంతా చెమటతో నిండిపోయింది. అతను వణకిపోయాడు. కన్నులలోనుండి రెండు అమాయకమైన కన్నీటిబొట్లు తొంగిచూశాయి. కొద్ది సేపటికి తెరచిన అతని నోటిలోనుండి 'ఆ... ఆ...రం...దా...దా...' అనే అక్షరాలు వెల్వడ్డాయి. దగ్గర ఉన్న మనుష్యులు, డాక్టర్లు అయోమయంగా ఒకరిముఖాలొకరు చూచుకొన్నారు. భుజంగరావు భార్య బావురు మన్నది.

కిటికీలోనుండి కనబడుతున్న అరుణ వర్ణాంకిత పశ్చిమదిగ్భాగం అర్థమైనట్లుగా నవ్వినట్లనిపించింది.